

Határtalanul 2023

Iskola neve: Debreceni Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A pályázat címe: „Erdély értékeinek megismerése 2023/2”

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2023/1-001644

Időpont: 2024. június 04-09.

Létszám: 20 diák + 2 kísérőtanár

Szállás: Patakminti Panzió

Előkészítő szakasz

Előkészítő órákat tartottunk osztályfőnöki órán, történelem órán, illetve magyar irodalom és ének-zene tanórákon, amelyek segítségével

- új ismereteket szereztek a gyermekek a mai Románia területén élő magyarság létszámáról, az államhatáron túli elhelyezkedés történelmi okairól; az ott élő magyarság életmódjáról, vallási hagyományairól, kézműves mesterségeiről, folklórjáról – osztályfőnöki órán 2024. február 21-én a Határtalanul Barangoló Okos Doboz kockáinak feladatait oldották meg a gyermekek (pl.: Erdély nemzetiségei, Erdélyi városok, Mondák, legendák, Vallási élet Erdélyben, Erdély összefoglaló.). Petőfi Sándor életéhez kapcsolódva a

Hazajáró turisztikai-honismereti magazinműsor-sorozat 164.,33., 34.,132. részének egy-egy részletét tekintettük meg a 8-9. hét magyar irodalom óráin; az ének-zene órákon pedig megtanulták a gyermekek a székely himnusz;

- a tanulók prezentációkat készítettek a kirándulás programelemeiről, amelyek segítségével részletes információt hallhatott minden utazó diák azokról a településekről is, amelyeket az út során meglátogattunk;
- megbeszéltük a toleráns viselkedés szabályait – alkalmazkodás egymáshoz az utazás, az étkezés, a pihenés, a szabadidő alkalmával;
- megismerték a gyermekek a buszos utazás etikai kódexét.

A tanulmányi kirándulás megvalósulása

1. nap:

Debrecen - Nagykereki határátkelő – Bánffyhunyard - Korond

Az első nap javarészt az utazással telt, de a hegyvidéki táj szépsége mindenkit lenyűgözött, így gyorsan telt az idő is.

Először **Bánffyhunyardon** álltunk meg hosszabb időre, ahol a város románkori református templomáról, annak történetéről mesélt nekünk Jakab Mihály Gyula

parókus lelkipásztor. A templom külső és belső szépsége Kalotaszeg múltját és jelenét is felvázolta előttünk.

Késő délután érkeztünk meg Korondra, ahol az elkövetkező napokban a szálláshelyünk is volt. A Patakmenti Panzió tulajdonosa és családja meleg vacsorával várt minket, és nagy szeretettel, figyelemmel gondoskodott rólunk az elkövetkező napokban.

2. nap:

Sportnap – Korond

A kiadós reggeli után ezen a napon a korondi sporttelepen és csarnokban valósult meg

a helyi iskola tanulóival a közös mozgás.

Először sorversenyben mérhették meg ügyességüket és gyorsaságukat a kirándulók,

majd a focié lett a főszerep. „Csupán” a játék öröme

volt a fontos, itt nem hirdettek győztest, és nem volt vesztes sem.

Az ebédünk szendvics, alma, csokoládé volt.

Az egyik lelkes kísérőnk vezetésével ezután eljutottunk túrázva a Csigadombra.

A nevezetes terület a „székelyek aranya” – aragonit – egykori bányászhelye volt. A több kilométeres sétánkat a nagy meleg kicsit nehezítette, de a dombról elénk táruló panoráma mindent megért!

A visszaút közben kis szabadidőt kaptunk, így a szeretteinknek vásárolhattunk apró ajándékot a helyi árusoktól, készítőktől pl. fadobozkát, sókészítményt, bőrből készült tárgyakat, fazekastermékeket.

A meleg vacsora után ismét útra keltünk – besétáltunk a helyi Művelődési Központba,

ahol műsoros esten ismerhettük meg a helyi előadókat. A polgármester úr köszöntője után hallhattunk fúvószenekart, népdalokat, láthattunk néptáncot autentikus instrumentális zenével kísérve. A csárdás lépéseit a vállalkozó kedvű gyermekek is megtanulhatták. Az est végén közösen

énekeltük el a magyar és a székely himnuszt, végezetül a Nélküled című dalt, amely az összetartozás érzését erősítette meg mindannyiunkban.

3. nap:

Korond – Bözödújfalu – Kőrispatak - Korond

Első állomásunk **Bözödújfalu** volt, ahol Szőcs Lajos a Kőrispataki Szalmakalap Múzeum alapítója szívhez szólón mesélte el az egykori falu elárasztásának történetét. Döbbenetes látvány volt az emlékkertben a sok kopjafa. Ezeknek száma épp annyi, amennyi ház állt az

elárasztás előtt a faluban. A tározóban az egyik egykori templom tornya még kimagasodik a vízből, és örök mementóként áll árván, figyelmeztetően.

Ezután indultunk **Kőrispatakra**, a Szalmakalap Múzeumba. Éhünket ott azon melegében csillapították lángossal – kik-ki olyan feltételt kérhette, amelyet szeretett volna. Szőcs Lajos, a múzeum alapítója vidámsággal is várt minket. Megismertetett bennünket a szalmakalap és az egyéb szalmatárgyak alapanyagával, az elkészítés módjával. Segítői a gyakorlatban is megmutatták a készítés folyamatát. Bemutatóján gitározott és énekelt is nekünk. Aztán ki is próbálhattunk különböző technikákat. Készíthettünk szalmaangyalkát, csillagot.

Végül egy malom működését is láthattuk.

4. nap:

Korond – Csíkszentsimon – Csíksomlyó – Gyimesbükk – Korond

Ismét bőséges reggelit követően indultunk útnak. Ezúttal **Csíkszentsimon** volt az első uticélunk. A gyermekek a székely pityókából készült Csíki Csipsz gyártási folyamatát leshették meg. Néhány pedagógus addig a Csíki sör gyárába kapott belépési lehetőséget. A látogatás végén csipszet kapott kóstolóba mindenki.

A nap következő állomása a magyarok búcsújáróhelye, **Csíksomlyó** volt. A „Napba öltözött Boldogasszony” szobrához járulhattunk a ferences kegytemplomban. Kísérőnk mesélt a templom és a búcsú szakrális jelentőségéről, történetéről. Megtudtuk pl., hogy a hársfából készült szobor a legnagyobb a világon a Szűzanyáról.

Az Ezeréves határ volt az utolsó állomásunk **Gyimesbükkön**. Itt található meg a 30-as vasúti őrház, az Ezeréves határ legfontosabb szimbóluma. Ez volt a legkeletibb ilyen őrháza az egykori MÁV-nak, azaz a Magyar Királyi Államvasútnak. Az őrházban található kiállítás tárgyait Bilibók Ágoston gyűjtötte és rendszerezte; illetve ő írta meg a vasút történetét is. A helyszínt ő maga mutatta be nekünk.

Az ebédünk hidegcsomag volt. A hosszú utazás után nagyon jól esett a kiadós, finom vacsora, és a nyugodt pihenést biztosító jó levegő, kényelmes ágy a szállásunkon.

5. nap

Korond – Szováta – Fehéregyháza – Székelyderzs – Farkaslaka – Korond

A reggeli után első megállónk rendkívül szép helyszíne **Szováta** volt. A Medve-tó körül járására volt lehetőségünk. Idegenvezetőnkől a tó keletkezésének történetéről hallhattunk, illetve megtudtuk közkedveltségének okát is – gyógyhatású a sós vize.

Ezután **Fehéregyházára** utaztunk. Itt látták utoljára életben Petőfi Sándort, ezért jött létre az emlékkert és benne a Petőfi Múzeum. Megnéztük a múzeumot és az emlékkertben elhelyeztük koszorúnkat.

Székelyderzszen az unitárius erődtemplomról kaptunk tájékoztatást. Megismerhettük a település és a templom történelmét, az épületegyüttes egykori számos funkcióját – szakrális tér, védelem harc idején, élelmiszerek biztonságos tárolása.

Ezután **Farkaslakára** utaztunk. Tamási Áron életútjáról Hadnagy Júlia népművelő mesélt nekünk. Figyelemmel hallgattuk, és fedeztünk fel minden relikviát, ami az író emlékét őrzi a szülőházban. Külön örömünkre szolgált, hogy a portán álló színbe is bemehettünk, és láthattuk annak sok funkcióját.

Következő megállónk egy faszénégető telepnél volt. Kísérőnktől megtudtuk, mennyire veszélyes az égetés során keletkező sokféle gáznemű anyag. Ezért is végzik egyre kevesebben ezt a munkát. Pedig szükség van rá. A kürtőskalácskészítők vásárolják a faszenet, mert azzal sütve kap igazán kellemes aromát a tészta.

Korondra visszaérkezésünk célja ezután a parajdi só feldolgozásának helyszíne volt. Tófalvai Kálmán sófeldolgozó megmutatta, milyen tömbökben érkezik a só Parajdról. Láthattuk, hogyan vágják, osztályozzák a darabokat. Hallottunk arról, hogy több mint 80 ásványi anyag található a sóban. Ez az oka a nagy keresletnek. Készül itt többféle testápoló termék és természetesen konyhai felhasználásra is alkalmassá teszik. Kaptunk is egy-egy adagot utóbbiból ajándékként.

Ezután a helyi kézműves mesterek munkájával ismerkedhettünk meg. Elsőként egy kürtőskalács készítő műhelybe érkeztünk, ahová közeledve egyre erősebben érezhettük a finom illatokat, örömmel fogadtuk az ajándék kürtős kalácsot, és jóízűen falatoztunk is belőle. Megismerve a mesterség eredetét, formálódását, a ma használatos ízesítési és technológiai eljárásokat, többekben megfogalmazódott az édesség otthoni elkészítése.

Egy mára már eltűnőben lévő tevékenységet űző mesterhez érkeztünk ezután. A taplászok speciális munkája is az itt élők ügyességét, alkalmazkodási képességét dicséri. Ínséges időkben mindig találtak újabb megélhetési lehetőséget. Így történt ez az 1800-as évek végén, az 1900-as évek elején. A bükkerdőkben megjelenő taplógombát kezdték begyűjteni, majd megmunkálni. Mára már alig akad mestere Korondon is. Szerte a világon pedig

szintén eltűnőben van a mesterség. Láthattuk, hogyan válik a taplóból kezűgyesség és elszántság segítségével pl. kalap, táska, kulcstartó.

Végül egy szövőműhelyben jártunk. Az utolsó korondi szövőasszony Zsuzsa néni – aki hagyományosan az édesanyjától tanulta a mesterséget, és a nagymamája szövőszékén alkot – mutatta meg nekünk, hogyan kel új életre a fonal. Lesz belőle szőnyeg, szoknya, asztalterítő, kötény, ing, stb.

Kellőképpen megéhezve érkeztünk ezután egy kézműves ételeiről ismert és elismert bemutató- és fogadóhelyre Korond egy magaslati pontján. A gyönyörű panoráma is hozzájárult ahhoz, hogy a különleges sajtok, a helyben készült vert kenyér, a mangalicaszír, a teakülönlegességek csillapítsák éhségünket, fáradtságunkat. Megkóstoltuk Tófalvi Lajos lekvár és szörpkészítő, Fábián Csilla tejfeldolgozó és sajtkészítő, Tófalvi Rozália kenyérsütő termékeit, amelyek nagy sikert arattak a gyerekek és kísérőik körében.

A búcsúesten közös meccsnézésre, éneklésre is sor került.

6. nap

Korond – Marosvásárhely – Király-hágó – Debrecen

Bőséges reggeli után indultunk hazafelé Korondról. Úticsomag a szokásnak megfelelően – szendvics, gyümölcs, csokoládé, ivóvíz. A hazafelé úton megnéztük Marosvásárhelyet, ahol a Kultúrpalotát és a Rózsák terét tekintettük meg. Útközben most is láthattuk a titokzatos,

mondákkal „teli” tordai hasadékokat is. A Király-hágóról még visszatekinthettünk a gyönyörű dombos-hegyes vidékre. Felejthetetlen, élményekben gazdag volt ez a hat nap!

Értékelő szakasz

A) Értékelő órákat tartottunk.

Az utazást követő héten - 2024. június 12. – osztályfőnöki órán az utazók megosztották a közös tapasztalatokat. Élménybeszámolót tartottak az itthon maradók számára. A kirándulás során készült képekből felismerési vetélkedőt is rendeztünk.

B) Témanapot tartottunk

2024. június 20-án a DÖK-nap keretében, ahol:

1. A kiránduláson résztvevő gyerekek bemutatót készítettek, melynek keretében napokra lebontva az utazás eseménytörténetével, látnivalóival – ppt-vel szemléltetve –, személyes tapasztalataikkal az iskola mozijában egy rövid képzeletbeli utazásra invitálták diáktársaikat évfolyamonként.
2. Az iskola aulájában tabló-és fotókiállítást állítottunk össze.
3. Osztályok közötti vetélkedőt rendeztünk, melynek témája a határon túli magyarság volt. Tantárgyakhoz (irodalom, történelem, földrajz, biológia-kémia, ének-zene, testnevelés, etika/hit-és erkölcsan, digitális kultúra) kapcsolódóan állítottuk össze a feladatsorokat, melyek Erdély természeti-, épített értékeihez, híres személyekhez, találmányokhoz, hagyományokhoz kötődtek.

